

Cirkulärnr: 1996:141
Diariernr: 1996/2651
Handläggare: Alwa Nilsson
Sektion/Enhet: Vård och Omsorg
Datum: 1996-10-02
Mottagare: Kommunstyrelsen
Äldreomsorg
Omsorgs- och handikappfrågor
Sjukvård/tandvård
Inköp
Rubrik: Förbrukningsartiklar för inkontinens, läkemedelsför-
månen och läkemedelsförsörjningen
Bilagor: Gemensamt PM från Svenska Kommunförbundet och
Landstingsförbundet

1996-10-02

Vård och Omsorg
Alwa Nilsson

Kommunstyrelsen
Äldreomsorg
Omsorgs- och handikappfrågor
Sjukvård/Tandvård
Inköp

Förbrukningsartiklar för inkontinens, läkemedelsförmånen och läkemedelsförsörjningen

I regeringens proposition Läkemedelsförmåner och läkemedelsförsörjning m.m. (1996/97:27) föreslås förändringar i läkemedelsförmåner, läkemedelsförsörjning, högkostnadsskydd, tillhandahållande av förbrukningsartiklar vid inkontinens m.m. Riksdagen behandlar propositionen den 27 november. I detta cirkulär redovisas huvuddragen av förslagen sett från ett kommunalt perspektiv. Viss information finns också i **bilagd PM** upprättad av Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet.

Kostnadsansvar för läkemedel

Förslaget innebär bl a att kostnadsansvaret för läkemedel förs över från staten till landstingen den första januari 1998. Samtidigt förs även kostnadsansvaret för stomiartiklar och diabeteshjälpmedel över till landstingen.

Högkostnadsskydd

Det nuvarande gemensamma högkostnadsskyddet för läkemedel och besök inom landstingets öppna hälso- och sjukvård delas enligt förslaget upp på två separata högkostnadsskydd. Kostnaderna för läkemedelsinköp begränsas till högst 1 300 kronor per år och för öppen hälso- och sjukvård till högst 900 kronor. För barn under 18 år inom samma familj skall utgifterna räknas samman.

Det nya högkostnadsskyddet för landstingens öppna hälso- och sjukvård skall även omfatta eventuella egenavgifter för inkontinensartiklar som landstingen har kostnadsansvar för. Eventuella avgifter för kommunal hälso- och sjukvård skall inte ingå i detta högkostnadsskydd. För de kommuner

som bedriver försöksverksamhet med kommunal primärvård, gäller dock samma regler som för landstingen.

Nya lagar

Utöver lagen om högkostnadsskydd vid köp av läkemedel m.m. föreslås tre nya lagar, nämligen en om handel med läkemedel mm, en om receptregister samt en om läkemedelskommittéer. I lagen om läkemedelskommittéer sägs att det skall finnas minst en sådan kommitté i varje landsting. I propositionen sägs att kommittéarbetet skall engagera såväl kommunalt anställda och landstingsanställda som privatpraktiserande läkemedelsförskrivare.

Ansvar för tillhandahållandet av förbrukningsartiklar för inkontinens föreslås regleras i hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Kommunens ansvar

Kommunen berörs av förslaget främst genom att kommunen föreslås få ansvar för förbrukningsartiklar vid inkontinens i särskilda boendeformer.

Landstingen får ansvar för inkontinenshjälpmedel i ordinärt boende. Kommuner och landsting kan träffa överenskommelser om hur ansvaret för inkontinensartiklar skall fördelas i de län där kommunerna har ansvaret för hemsjukvården och inom försöksverksamheterna med kommunal primärvård.

Kommunerna kan själva besluta om eventuella avgifter för inkontinenshjälpmedel i särskilt boende. Socialstyrelsen kommer att särskilt följa utvecklingen i denna fråga.

Det föreslås också att Socialstyrelsen även i fortsättningen skall reglera förskrivningsrätten och utfärda föreskrifter om vilken kompetens förskrivarna skall ha.

Regeringen föreslår att landsting och kommuner skall överta **verksamhetsansvaret** för inkontinenshjälpmedel fr om 1 januari 1997. **Kostnadsansvaret** för inkontinenshjälpmedlen föreslås föras över från staten fr o m 1 januari 1998. Från 1998 förs kostnaden för artiklarna in i de generella statsbidragen. Överläggningar om belopp skall ske före 31 mars 1997. Under 1997 får kommunerna fakturera Riksförsäkringsverket för sina kostnader månadsvis i efterskott, med avdrag för eventuella egenavgifter. De totala kostnaderna för förbrukningsartiklar för inkontinens för både landsting och kommuner beräknas till ca 1 350 miljoner kronor inklusive distribution.

Tidsaspekten

För att kommunerna skall kunna få en fungerande inkontinenshjälpmedelsverksamhet redan efter årsskiftet krävs ett omfattande förberedelsearbete.

De viktigaste frågorna för kommunerna är - enligt Svenska Kommunförbundets bedömning - i det korta tidsperspektivet att ta ställning till hur upphandling av inkontinenshjälpmedel, distribution samt organisation för uppsamling av hjälpmedelskort bör utformas. I förberedelserna bör också ingå

att bedöma om samverkan i upphandlingen skall ske med andra kommuner och/eller med landsting. Senast i början av nästa år torde också frågan komma upp om fördelning av kostnader för dessa hjälpmedel för personer inom särskilt boende respektive ordinärt boende inom kommunen samt diskussion om fördelning av kostnader mellan landsting och kommuner.

Upphandling

Vid upphandling av inkontinensartiklar och andra tjänster i anslutning till hanteringen av dessa hjälpmedel skall lagen om offentlig upphandling tillämpas. Det är möjligt att upphandla varor och tjänster samtidigt. Det blir då den värdemässigt största delen som avgör, om varukapitalet eller tjänstekapitalet skall tillämpas. Uppgår det totala upphandlingsvärdet till ett lägre belopp än 1 865 000 skall reglerna om upphandling under tröskelvärdena tillämpas. Vid upphandlingar över tröskelvärdet skall normalt reglerna om öppet eller selektivt förfarande tillämpas.

Det torde inte vara uteslutet att tillämpa reglerna om påskyndat förfarande för upphandlingen under 1996 på grund av att riksdagsbeslutet kommer att fattas så sent den 27 november.

I bilagd PM framhålls att samverkan mellan landsting och kommuner kan vara en modell för s.k. samordnad upphandling. Naturligtvis kan samverkan mellan kommuner fylla samma syfte. Samordningens eventuella effekter på marknaden bör dock beaktas i det enskilda fallet.

Kommunernas länsförbund kommer att få en per län upprättad lista på alla inköpta produkter och tjänster avseende första halvåret 1996. Underlag för uppgifterna kommer från Apoteksbolaget. Vi uppmanar kommunerna att ha kontakt med sina respektive länsförbund i denna fråga för att få en bild av sortimentets utseende m.m.

Fortsatt arbete

Eftersom samverkan mellan kommuner eller kommuner och landsting kan bli aktuell vad gäller upphandling och eftersom bl a ekonomiska frågor torde komma att aktualiseras på länsnivå kan Kommunförbunden i länen spela en viktig roll i det fortsatta arbetet att förbereda de föreslagna förändringarna. Svenska Kommunförbundet kommer de närmaste dagarna att stämma av med länsförbunden deras bedömning av situationen i resp län.

Svenska Kommunförbundet sektionen för Vård och Omsorg har fått tillfällig förstärkning med anledning av denna fråga. Vi har projektanställt Britt-Louise Jennerstig på halvtid fram till årsskiftet för uppgiften.

Frågor till Svenska Kommunförbundet med anledning av detta cirkulär kan ställas till:

Upphandlingsjuridiska frågor, Civilrättssektionen:

Hans Ekman telefon 08-772 44 37

Kerstin Wass Holmdal telefon 08-772 44 35

Agneta Lefvert telefon 08-772 44 43

Ulf Palm telefon 08-772 44 32

Övriga frågor, Vård och Omsorg:

Britt-Louise Jennerstig telefon 018-27 59 39 eller 08-772 46 29

Alwa Nilsson telefon 08-772 43 12

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Vård och Omsorg

Lennart Sjöberg

Alwa Nilsson